

Istvánné született Gyulai Edelsheim Ilona, Horthy menyee, akinek példányát Török Sándor író juttatta el. A hatodik példányt és a német eredetit visszaadták Soósnak.⁸³

Éliás azt állítja, hogy mire a jegyzőkönyvet megkapta, már tisztában volt Auschwitz valóságával. Néhány nappal az 1944. március 19-i német megszállás után tájékoztatta őt róla Cavallier József és Kemény Lajos esperes az evangélikus egyháztól. Éliás állítólag figyelmeztette egyházának püspökeit, hogy a megszállás a zsidók kiirtását vonhatja maga után, de mindhiába.⁸⁴

Miközben Krasznaynsky és Kulka szerint Kasztner már április végén magával vitte Pozsonyból a jegyzőkönyvnek egy példányát,⁸⁵ a magyar zsidóság „hivatalos vezetői” állítólag csak Freudiger példányából szereztek tudomást azok tartalmáról. Freudiger vallomása szerint (lásd fenn) ez június 5. és 10. közé eshetett. Ekkor már a zsidótlanítási szakértők éppen befejezték az Észak-Erdélyből való deportálásokat, és megkezdték a zsidók koncentrációját Észak-Magyarországon. De míg a német és a magyar nácik energikusan munkálkodtak a végleges megoldás programjának kivitelezésén, a zsidó vezetők a jegyzőkönyveket „bizalmasan” kezelték, „hogy ne keltsenek pánikot”⁸⁶, és értékes időt vesztítettek el lefordításukkal. Június közepén Herskovits Fábían rabbi, aki Rómában tanult, szorgalmasan fordította a jegyzőkönyveket németről olaszra dr. Friedländer Sára és Komoly Fürst Lea, Komoly Ottó lánya segítségével, „hogy eljuttassanak egy példányt a nunciushoz és a pápához” – mintha az utóbbi nem tudott volna németül.⁸⁷

A magyar zsidó vezetők csak június második felében kezdték osztoztatni a jegyzőkönyvek példányait befolyásos magyar kormányzati és egyházi vezetők körében és külföldi barátaik között. Pető ifj. Horthy Miklósnak is adott egy példányt, hogy juttassa el apjához. Krausz (Moshe) Miklós a budapesti Palesztina Hivatalból 1944. június 19-én a jegyzőkönyvek rövidített, angol nyelvű változatát eljuttatta Svájcba, az I–III. zónában lezajlott gettósításról, koncentrációról és deportálásról szóló jelentéssel együtt. Azt állította, hogy az anyagot csak egy nappal korábban kapta Reisner Józseftől, a budapesti török követség zsidó alkalmazottjától.⁸⁸ Az anyagot Florian Manoliu, a berni román követség tagja vitte Svájcba, aki szoros és közismerten jól jövedelmező kapcsolatban állt George (Mandel) Mantellóval, az erdélyi Beszterce városából származó zsidó üzletemberrel, aki akkoriban El Salvador genfi főkonzulátusán szolgált mint első titkár. Manoliu a küldetést Chaim Poznernak, a Palesztina Hivatal svájci tisztviselőjének kérésére vállalta, akinek sorait Manoliu mint „megbízólevelet” vitte magával Budapestre.

A Krausztól kapott anyagot Mantello jóvoltából sokszorosították és